

Klimatavtal för period IV

Hösten 2018 – våren 2021

Uppsala klimatprotokoll är ett nätverk av företag, offentliga verksamheter, universitet och föreningar som samverkar och inspirerar varandra och andra för att nå Uppsalas klimatmål och bidra till en hållbar värld. **Tillsammans når vi lägre!**

Akademiska hus, Atea, Bjerking, Biogas Öst, Energikontoret Mälardalen, Fresenius Kabi, GE Healthcare, IKEA, Ihus, Jordens vänner, Klimataktion Uppsala, Länsstyrelsen Uppsala län, Naturskyddsföreningen Uppsala, NCC, Nobina Sverige Uppland, Ragn-Sells, Ramböll, Region Uppsala, Returpappercentralen, Skanska, SLU – Sveriges lantbruksuniversitet, S:t Eriks, STUNS, Svenska kyrkan - Uppsala pastorat, Thermo Fisher Scientific, Upplands Energi, Uppsalahem, Uppsala kommun, Uppsala Konsert & Kongress, Uppsala stadsmision, Uppsala universitet, Uppsala Vatten och Avfall, Vasakronan, Vattenfall Värme, White, WSP

*Lokalt klimatavtal för företag och organisationer i Uppsala.
Inspirerat av FN:s arbete med klimatkonventionen och Parisavtalet.*

Innehållsförteckning

1. Förord från Uppsala kommun.....	3
2. Uppsala klimatprotokoll 2018-2021.....	4
3. Klimatprotokollets organisation.....	5
4. Medlemmar i Klimatprotokollet.....	6
5. Medlemskriterier.....	6
6. Medlemmarnas åtagande.....	7
7. Finansiering.....	7
8. Medlemmar period IV, 2018-2021.....	8
Bilaga 1. Resultat hittills.....	9
Bilaga 2: Uppsala kommuns långsiktiga miljö- och klimatmål.....	10

1. Förord från Uppsala kommun

Uppsala är världsmästare i klimatarbete – och Uppsala klimatprotokoll är en nyckelfaktor till utmärkelsen. Detta är något som alla medlemmar ska ta åt sig äran för!

Uppsala fick utmärkelsen i september 2018 i tävlingen One Planet City Challenge anordnad av Världsnaturfonden WWF. En internationell jury har gått igenom 132 städer i 23 länder, och funnit att Uppsala står ut med ett starkt klimatledarskap. En liten kommun, men ett globalt föredöme.

One Planet City Challenge – Stadsutmaningen En planet. Begreppet ”En planet” syftar på det faktum att mänskligheten överutnyttjar den enda planeten vi har och dess förmåga att återskapa resurser och ta hand om vårt avfall. Och därmed också hotar mänsklighetens överlevnad. Vi går utanför planetens gränser. En av gränserna är mänsklighetens klimatpåverkan.

Men syftet med tävlingen är att lyfta fram de goda exemplen på det lokala arbetet som görs och måste göras världen över. Uppsala har ett konkret klimatarbete och kommunfullmäktige har satt klimatmål i linje med vad vetenskapen säger är nödvändigt för att klara 2-gradersmålet från Paris-avtalet: Fossilfritt & Förnybart 2030 och Klimatpositivt från 2050.

För att nå målen är det nödvändigt att företag, offentlig sektor, universitet och föreningar i Uppsala kommun samarbetar och därför har Uppsala klimatprotokoll skapats. Samspelet mellan klimatdriven samhällsutveckling och klimatdriven affärsutveckling ger resultat.

Efter tre framgångsrika omgångar av Klimatprotokollet, 2010–12, 2012–15 och 2015–18, fortsätter samarbetet nu i en fjärde protokollsperiod 2018–2021. Men vi medlemmar ser också att vårt arbete behöver skärpas, få ytterligare konkretion, skyndas på och involvera fler. Därför har medlemmarna utvecklat 30 stycken klimatutmaningar, som leder fram till målet fossilfritt och förnybart senast 2030 – men vi måste och ska försöka klara så många som möjligt tidigare. Vi kommer också att bjuda in alla andra företag och organisationer att anta så många som möjligt av dessa.

Vi ser vikten av att involvera anställda och invånare för att få ökat engagemang och tryck för samhällets klimatomställning och för att utveckla våra verksamheter och affärsmodeller. Där har vi utvecklat Klimathjälpen som ett arbetssätt för oss att underlätta för dig som lever och verkar i Uppsala att leva klimatmedvetet.

Det är 12 år kvar till 2030. Det är snart. Samtidigt ska vi hålla siktet på slutmålet, att bli klimatpositiva senast från 2050. Det gör vi genom att i den nya protokollsperioden ta fram en ny klimatfärdplan, som ska visa vad som krävs från lokalt och nationellt håll för att klara målet.

Med den framåtanda och det tekniska kunnande som finns i Uppsala har vi möjligheten och ska utveckla vårt samhälle och samtidigt minska klimatutsläppen så mycket som krävs. När vi nu går igång med protokollsperiod fyra har vi vuxit till 36 organisationer som alla har tagit på sig ledartröjan i klimatutmaningen. Tillsammans når vi lägre!

2. Uppsala klimatprotokoll 2018-2021

Syfte

Medlemmarna i Uppsala klimatprotokoll samverkar för att med gemensamma krafter bidra till Uppsalas hållbara utveckling och långsiktiga klimatmål: fossilfritt och förnybart 2030 och klimatpositivt 2050.

Protokollet ska utnyttjas som den unika samverkansplattform den är för att utveckla lösningar bortom det konventionella för ett klimatpositivt Uppsala. Målet är att inte bara minska vår negativa klimatpåverkan utan även att maximera vår positiva påverkan.

Klimatanpassning, det vill säga att anpassa samhället och våra verksamheter till klimatförändringarna, läggs till som syfte för Klimatprotokollet. Strategin är att integrera omställningsarbetet och arbetet med klimatanpassning.

Uppgiften för protokollsperiod IV blir att påskynda arbetet för att bli fossilfria och förnybara till 2030 genom arbetet med klimatutmaningarna. Vi ska arbeta för att få fler företag och organisationer att anta dessa.

Vi ska ta fram en klimatfärdplan för det långsiktiga målet klimatpositivt Uppsala 2050. Vi ska fortsätta att tydliggöra för den nationella nivån att en starkare nationell klimatpolitik är nödvändig.

Förväntad nytta

- Uppsala fortsätter uppfattas som en ledande miljö- och klimatkommun. Ett framgångsrikt arbete inom ramen för protokollet förväntas möjliggöra klimatdriven och hållbar affärs- och verksamhetsutveckling. Detta ger konkurrenskraft och är en förutsättning för att Uppsala ska fortsätta utvecklas till en attraktiv stad för medborgare, besökare, näringsliv och samhället i stort.
- Arbetet i Klimatprotokollet ger medlemmarna både egen nytta till sin verksamhet och affär, samtidigt som det bidrar till samhällsnytta. Vi drar nytta av varandras erfarenheter och utvecklar ny kunskap och nya möjligheter i gemensamt arbete.
- Protokollet utgör en drivkraft för ett konkret utvecklingsarbete hos medlemmarna, mellan medlemmarna och i samhället. Det förutsätter ett resultatdrivet och systematiskt arbetssätt.
- Samarbetet ger möjligheter att genomföra åtgärder som annars hade varit svåra att driva. Genom att värdera den egna organisationens mål och åtgärder i en kommungeografisk kontext, främjas samhällsekonomiska och systemeffektiva lösningar.
- Värdet av att ta ledarskap i klimatarbetet synliggörs genom Uppsala klimatprotokoll som gemensam kommunikationsplattform.

3. Klimatprotokollets organisation

Klimatarbetet i Uppsala klimatprotokoll sker på olika nivåer och i olika sammanhang samt följer en årlig cykel. Innehåll och resultat skapas av medlemmarna.

Rundabordsmöten

Rundabordsmöten är högsta beslutsorgan för samverkan inom Uppsala klimatprotokoll. Består av klimat- och ledningsrepresentanter från respektive medlem som träffas minst två gånger per år under perioden för diskussioner och beslut.

Klimatgruppen

Klimatgruppen utgörs av klimatrepresentanter från respektive medlem som under perioden träffas minst fyra gånger per år för samverkan, praktiskt arbete och utveckling av protokollet.

Samordningsgrupp

Samordningsgruppen är en styrgrupp som fattar principiella beslut på uppdrag av Rundabordsmöten. Bereder förslag till Klimatgruppen och Rundabordsmöten. Består av fem till sex medlemmar som ger stöd till processledningen. Uppsala kommun är ordförande och deltagandet roterar bland medlemmarna. Samordningsgruppen träffas regelbundet.

Fokusgrupper

En viktig del av Klimatprotokollets verksamhet sker i fokusgrupper med olika inriktningar. Fokusgruppernas aktiviteter och innehåll utformas av deltagarna i dialog med processledningen. Två eller tre medlemmar tar ett ledarskap för en given fokusgrupp, med stöd av processledningen.

Processledning

Processledningen är anställda tjänstepersoner från Uppsala kommun som ansvarar för att leda och stödja samverkan i Klimatprotokollet.

4. Medlemmar i protokollet

Medlemsbredd, strategiskt viktiga aktörer

Protokollet ska bestå av organisationer från många olika branscher, särskilt från branscher som har stor betydelse för att möta klimatutmaningen. Det är viktigt att de större aktörerna i Uppsala är medlemmar.

Antal medlemmar, nya medlemmar

Protokollet har det antal medlemmar som överensstämmer med protokollets syfte och de resurser som finns eller kan utvecklas för att uppfylla syftet. Vilka som bjuds in till medlemskap bestäms av nuvarande medlemmar och samordnas av samordningsgruppen. Själva inbjudan görs genom kommunen. Nya organisationer kan bli medlemmar under pågående protokollsperiod. Intresserade organisationer kan med fördel till en början bli aktiva i fokusgrupper.

Resursorganisationer

Resursorganisationer med betydelse för klimatfrågan är välkomna som medlemmar som regionala samverkansplattformar. De deltar som katalysatorer för samverkan, kommunikation samt genomför åtgärder som stödjer samverkan i Uppsala klimatprotokoll.

Miljö- och klimatföreningar

Miljöföreningar bidrar som medlemmar i Uppsala klimatprotokoll med kunskap, inspiration och miljörelsens värderingar. Miljöföreningar ska verka för Klimatprotokollets bästa, med bevarad integritet och med rätt att anmäla avvikande ställningstaganden. De genomför åtgärder som stödjer samverkan i Uppsala klimatprotokoll. Att anta klimatutmaningar (se punkt 5 om medlemskriterier nedan), är upp till varje förening.

Uppsala kommun

Uppsala kommun är medlem i Klimatprotokollet och har samma åtagande. Dessutom åtar sig kommunen ansvaret för processledning och gemensamma kommunikation.

5. Medlemskriterier

De viktigaste kriterierna för medlemskap är:

- Engagemang i klimat- och miljöfrågor
- Högt ställda ambitioner inom klimatområdet
- Engagemang för Uppsala
- Vill bidra till att Uppsala blir fossilfritt och förnybart till 2030 och klimatpositivt till 2050
- Vill samverka och inspirera varandra och andra i klimatfrågan
- Ser klimatfrågan som en strategisk fråga och vill arbeta med klimatdriven affärs- och verksamhetsutveckling
- Antar minst 5 klimatutmaningar framtagna av Klimatprotokollet, förutom de man redan klarat av. Vilka utmaningar som antas och inom vilka områden får respektive medlem själv avgöra. Om en medlem redan klarat 10 utmaningar motsvarar det medlemskriteriet och fem nya behöver inte antas.

6. Medlemmarnas åtagande

Varje organisation som är medlem i Uppsala klimatprotokoll gör följande åtagande:

Samverka och inspirera

- Samverka med andra medlemmar genom att ta initiativ till, delta i eller ta ledarskap inom områden med identifierade gemensamma utvecklingsmöjligheter
- Aktivt medverka i de gemensamma mötena med ansvariga för verksamhetsledning (rundabordsmöten), klimat/miljö (klimatgruppen), samt efter intresse med sakansvariga (fokusgrupper och dylikt)
- Bidra med erfarenheter och kompetens inom klimatområdet
- Samarbeta med andra medlemmar i arbetet med att uppnå de egna såväl som de kommungeografiska klimatmålen
- Samverka kring miljö- och klimatdriven affärs- och verksamhetsutveckling
- Aktivt samverka för att öka möjligheterna till extern finansiering av projekt och åtgärder
- Kommunicera och informera om arbetet inom Klimatprotokollet för inspiration inom den egna organisationen, andra organisationer, kunder, leverantörer och kommuninvånarna

Systematiskt hållbarhetsarbete med fokus på klimat

- Ha insikt i de kommungeografiska klimat- och miljömålen och de lokala förutsättningarna för ett effektivt klimatarbete med ett systemperspektiv
- Arbeta fram klimatmål för den egna organisationen som stödjer förverkligandet av de långsiktiga målen om fossilfritt 2030 och klimatpositivt 2050.
- Redovisa värden för relevant klimatpåverkan, särskilt från energianvändning och energiproduktion med basår (2017). Detta innefattar även indirekta utsläpp.
- Arbeta systematiskt för att minska verksamhetens klimatpåverkan
- Delta i utvecklandet av en årlig aktivitetsplan för klimatarbetet och samverkan i Klimatprotokollet, särskilt avseende fokusgrupperna.

7. Finansiering

Resurserna för Uppsala klimatprotokoll består av medlemmarnas tid, kompetens och andra resurser, medlemsavgifter, kommunens grund- och medfinansiering, eventuella andra utvecklingsmedel från medlemmarna eller externa finansiärer.

Medlemsavgift

- Medlemmar betalar en årlig medlemsavgift om 30 000 kronor, (ej momspliktigt)
- Kommunen medfinansierar Uppsala klimatprotokoll IV med motsvarande medlemmarnas summerade medlemsavgifter, dock minst 750 000 men högst 1 000 000 kronor per år under protokollsperioden (3 år),
- Resursorganisationer, miljöföreningar och ideella organisationer betalar inte medlemsavgift.

Samfinansieringen ska primärt säkerställa processledning, allmänna kommunikationsinsatser, samlad uppföljning samt mötesadministration för Klimatprotokollet.

Ej medlemmar

- För deltagare i fokusgrupper som inte är medlemmar kan Klimatprotokollet ta ut en avgift. Det är samordningsgruppen som avgör detta.

8. Medlemmar period IV, 2018-2021 (vid periodens start)

Akademiska hus	Returpappercentralen
Atea	Skanska
Bjerking	SLU – Sveriges lantbruksuniversitet
Biogas Öst	S:t Eriks
Energikontoret Mälardalen	STUNS
Fresenius Kabi	Svenska kyrkan, Uppsala pastorat
GE Healthcare	Thermo Fisher Scientific
IKEA	Upplands Energi
Ihus	Uppsalahem
Jordens vänner	Uppsala kommun
Klimataktion Uppsala	Uppsala Konsert & Kongress
Länsstyrelsen Uppsala län	Uppsala stadsmission
Naturskyddsföreningen Uppsala	Uppsala universitet
NCC	Uppsala Vatten och Avfall
Nobina Sverige Uppland	Vasakronan
Ragn-Sells	Vattenfall Värme Uppsala
Ramböll	White
Region Uppsala	WSP

Bilaga 1. Resultat hittills

Föregående period

Klimatprotokollets medlemmar minskade de gemensamma utsläppen av växthusgaser med 10 procent under 2016-2017¹. Resultatet från period III var en fördubbling av målet om 5 procent. Även målet att minska energianvändningen med 2,7 procent uppnåddes och resultatet blev 3,5 procent². Detta trots att medlemmarnas omsättning ökat. Minskningen berodde främst på åtgärder inom fastigheter och transporter.

Växthusgasutsläpp 2016-2017

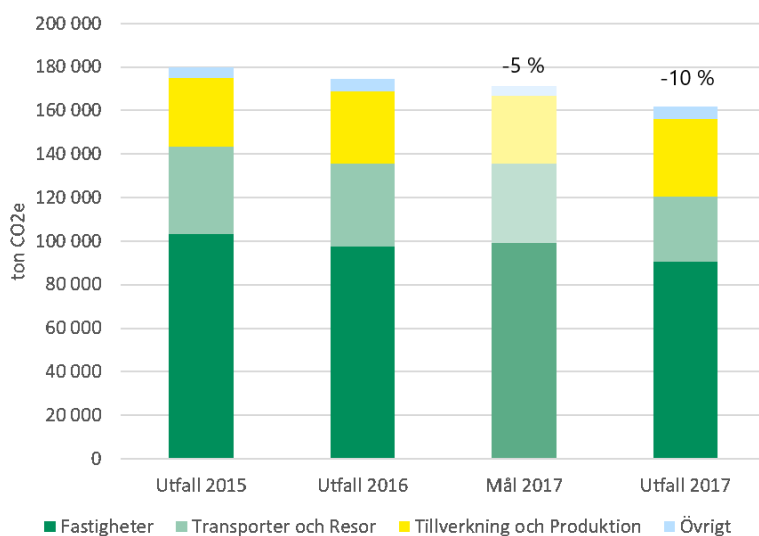

Bild: Utsläpp av växthusgaser per sektor (ton CO2e).³

Energianvändning 2016-2017

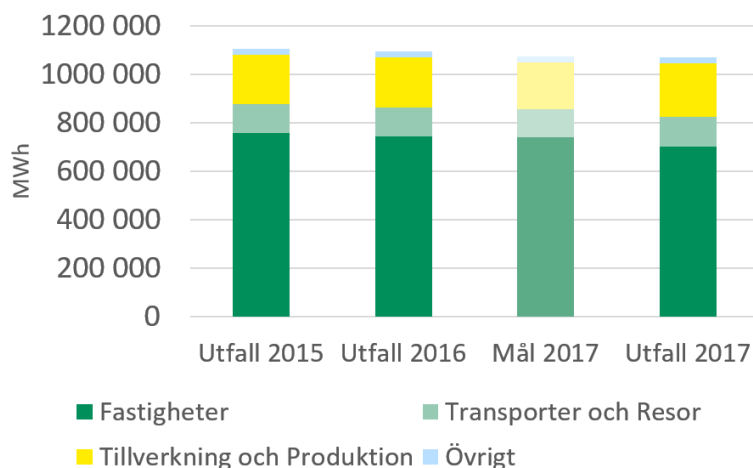

Bild: energianvändning per sektor (MWh).

Även under Klimatprotokollets första och andra period minskade utsläppen över förväntan. Under den första perioden, (2010-2012) blev utsläppsminskningen cirka 7,6 %. Målsättningen var 4 %. Under den andra perioden, (2012-2015), landade utsläppsminskningen på 11 %. Målsättningen var 4,5 %.

¹ Från 180 tusen ton 2015 till 162 tusen ton 2017.

² Från 1103 GWh till 1067 GWh.

³ Graddagskorrigerade värden. Fasta emissionsfaktorer för el, fjärrvärme, kyla och ånga (2015 års värden). Övriga utsläpp utgörs av lustgas från sjukhuset och utsläpp från övrig energianvändning, framförallt gatubelysning och markvärme.

Bilaga 2: Uppsala kommuns långsiktiga miljö- och klimatmål

Uppsala - en fossilfri välfärdskommun som bidrar med lösningar till global ekologisk återhämtning och välfärd.

- **Fossilfritt Uppsala 2030 – klimatpositivt Uppsala 2050**

Mål: Utsläppen av växthusgaser från energianvändning, transporter och arbetsmaskiner inom Uppsalakommungeografi ska senast år 2030 vara nära noll samt baseras på förnybara energikällor.

De samlade utsläppen av växthusgaser ska:

- senast år 2020 ha minskat med cirka 30 %
- senast år 2040 vara nära noll, dvs ha minskat med ca 90 %
- senast år 2050 ha minskat med motsvarande mer än 100 %
- senast år 2070 ha minskat med motsvarande cirka 110 %

- **Giftfri miljö 2050**

Mål: Förekomsten av ämnen i inomhus- och utomhusmiljön som har skapats i eller utvunnits av samhället ska inte hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden.

Etappmål i Uppsalas kommuns miljö- och klimatprogram 2014-2023

De tio etappmålen för miljö- och klimat ska fungera som en drivkraft för en snabb utveckling till ett hållbart samhälle i allmänhet och de övergripande miljö- och klimatmålen i synnerhet.

Etappmål 1:

Förnybar och klimatneutral uppvärmning 2020

Etappmål 2:

Solenergi – från pilot till vardag: 30 MW solenergi 2020

Etappmål 3:

Fossilbränslefri kommunal fordonspark 2020, samt fossilbränslefri maskinpark och klimatneutrala upphandlade transporter år 2023

Etappmål 4:

25 procent energieffektivare verksamhet år 2020

Etappmål 5:

Hållbar upphandling för en giftfri miljö år 2020

Etappmål 6:

100 procent ekologiska livsmedel 2023

Etappmål 7:

Öka det hållbara byggandet och förvaltandet

Etappmål 8:

Hållbara affärer, verksamheter och gröna jobb

Etappmål 9:

Endast biobaserad eller återvunnen plast 2030, ingen ny fossil plast

Ettapmål 10:

Mer trä och klimatneutrala material i bygg- och anläggningsprocessen 2030

[Läs mer på Uppsala kommuns hemsida](#)